

Policydokument

Barn som far illa

TANDLÄKARFÖRBUNDET ANSER

Att alla tandläkare ska ha kännedom om anmälningsskyldigheten gällande barn som misstänkts fara illa.

Att alla tandläkarpraktiker/kliniker ska ha tydliga rutiner för att följa upp barn som inte kommer till sin behandlingstid.

Att alla tandläkarpraktiker/kliniker ska ha rutiner för att ställa frågor om våld i nära relationer för att kunna identifiera våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld.

Att alla tandläkarpraktiker/kliniker ska ha journalrutiner för att dokumentera uppgifter som tandläkare har sett eller fått berättat för sig som kan tyda på att barn far illa.

Att alla tandläkarpraktiker/kliniker ska ha rutiner för anmälan till socialtjänsten.

Att undervisning gällande barn som far illa ska vara obligatorisk i all grundutbildning av tandvårdspersonal.

Att fördjupad utbildning gällande barn som far illa ska vara obligatorisk inom specialistutbildning i pedodonti.

BAKGRUND

Ända sedan 1920-talet har anmälningsskyldighet för myndigheter och yrkesutövare inom hälso- och sjukvård och socialtjänst vid misstanke om att ett barn far illa, eller riskerar att fara illa, funnits i svensk lagstiftning. Under åren har anmälningsskyldigheten skärpts och kommit att omfatta fler yrkesgrupper. Anmälningsskyldigheten regleras idag i socialtjänstlagens (2001:453) kap. 14. Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdomar samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Detsamma gäller anställda vid dessa myndigheter. Även personer som är verksamma inom yrkesmässigt bedrivna enskilda verksamheter inom ovanstående områden omfattas av anmälningsskyldigheten.

TANDLÄKARENS ROLL

Tandläkaren har en alldeles särskild möjlighet att komma i kontakt med alla barn i samhället. Tandläkaren får en god överblick över eventuella skador i mun-, ansikts- och halsregionen, får möjlighet att prata med barnen och uppmärksammar om barn uteblir från bokade vårdtider.

Vid misstanke om att ett barn far illa är tandläkaren skyldig att kontakta socialtjänsten. Det kan handla om situationer där en vuxen person utsätter ett barn för fysiskt eller psykiskt våld, sexuella övergrepp, kränkningar eller försummar att tillgodose barnets grundläggande behov, så kallad omsorgssvikt. Inom tandvården kan omsorgssvikt exempelvis gälla underlåtenhet av en vårdnadshavare att se till att barnet får de tandvårdsbehandlingar som är nödvändiga för att barnet ska ha en god tandhälsa.

För att kunna identifiera våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld har tandläkaren ett ansvar att ställa frågor om våld även till vuxna patienter. Om en vuxen patient visar symptom eller tecken som tyder på att hon eller han har utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående, är det tandläkarens ansvar att ta reda på om det finns barn i patientens familj.

Tandläkaren har ingen utredningsskyldighet, men ska se till barnets medicinska behov och dokumentera det han/hon ser. Det är socialtjänstens ansvar att bedöma huruvida behov finns av att gå vidare med en utredning och eventuella åtgärder. Den som har anmälningsskyldighet är dock skyldig att lämna uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd till socialnämnden. Den som har gjort en anmälan är också skyldig att informera socialtjänsten vid förändrade förhållanden gällande barnets situation.

SYFTE OCH MÅLSÄTTNING

Syftet med policyn är att tydliggöra de frågeställningar kring hanteringen av barn som far illa där tandläkare kan behöva information och stöd från förbundet. Målsättningen är att alla tandläkare ska ha kunskap om gällande lagstiftning och om det ansvar som följer med anmälningsskyldigheten.

TANDLÄKARFÖRBUNDETS STRATEGIER

[Att](#) förmedla kunskap till förbundets medlemmar om skyldigheten att anmäla när misstanke finns att ett barn far illa.

[Att](#) ge stöd och råd till förbundets medlemmar hur de kan agera i situationer med barn som far illa eller misstänks fara illa.

[Att](#) verka för ett ökat samarbete mellan tandvården och kommunernas socialtjänst.

Beslut taget: 2011-02-01

Senast reviderad: 2016-08-24